

VÁCZ.

HELYI ÉS VIDÉKI ÉRDEKU HETIKÖZLÖNY.

Előfizetési díj.

Halvány:

Egy évre . . . 3 frt — kr.
Fél évre . . . 1 „ 50 „
Negyedévre . . . 80 „
Egyes szám ára . . . 10 „

Előfizetési díj.

Vidéken:

Egy évre . . . 3 frt 60 kr
Fél évre . . . 1 „ 80 „
Negyedévre . . . 1 „ — „
Egyes szám . . . 10 „

Hirdetmények díj 3 hasábos petit sorért 5 kr. — Többszöri vagy tartós — Nyilt térben való közlemények után három hasábos sorért 15 krajczár delmen hirdetésenként árlérogendős adatik. — szánlatlank.

Az előfizetési pónák és a lap szellem részét illető közlemények „Vác” szerkesztőséghez fő ut. 81. szám alá Vácra küldendők. Hirdetéseket felvételre a siketn. iparit. könyvnyomtatásában, a művezető által. —

Kéziratok vissza nem adatkak.

„Az új kor, új
szükségeket teremt!”
Kosztuth.

III.

A XIX-ik század óriási léptekkel haladó korszellem minden mozgólénytől föltétlen követeli a szellemi ontudatot; mert a kibén az nincs, kibén egy parányi szikrára sem létezik a haladási ösztönnek, az ösztöz főregként tiporatik el az emelkedettség korlátlan hatalma által, mely halomba dönt mindent olyat, ki rest és lomha, mi ócska és érdektelen, s azok helyébe új követel, újat alkot, minő még nem létezett.

Nem marad tehát egyéb hátra, ha halva akarunk élni, mint hódolatjellesen megadni magunkat a kor előretörő magasztos szellemének.

Le kell mondanunk az ál-eszmék terjesztéséről, melytől úgy a hon, mint polgárai a sötét tudatlanság néhezkes igája alá görbedenek, s melynek végteljes chaosából hosszú századok után is alig találunk Ariadne-fonalt, mely ama labyrintusból kivetne.

A szellem-szegényeken uralkodni vágyótk nem kevésbé örvendnek a nép tudatlanságának, mert abból hasznót igyekeznek húzni, s valóban nem is tévednek.

Hogy pedig vag eszközöl a szolgádjunk a hatalmasaknak, igyekeztünk kell magunkat minden oldalról függetlenné tenni, és tanuljunk meg saját lábainkon szilárdul megállani, mi csakis szorgalmunk által érhetünk el.

Egyszer volt egy jó bolond, ki nek az a tulajdonsága volt, hogy mindig ált és gondolkodott, — s midőn kérdék őt, hogy miért nem áll föl, azt felel, hogy lábai tveghől vannak, s ha fel talál állni, fél, hogy összerogy. —

Órált rögeszme, de igen találó!

A kath. legényelet is, ha átláná korának haladó szellemét, bizonyosan mohó örömmel sietne saját lábára

állani, — de fél, hogy, ha a támasztmellőzi (az egyházi egyéneket értve) — halomba dől, mint sybarita-váz. — Szép a legényelet elve — az ifjú iparossal a társulást megkedvelendő — de az eszköz, melylyel a czélt szentesíteni óhajtják, bizon nem korszerűt, ezt akaratlannul is elismerhetik buzgó tagjai.

Ily eszközök mellett az elv csak pusztá elv marad, s az egylet tagjai századok mulva is csak azon helyzetben fognak tepsdni, melyben ma.

Itt tette van szükség, reformra mely az iparos helyzetét lényegesen megváltoztatva javítsa!

Beláthatják, hogy a legényegylet ideális terv és elv által misen vivhat ki, álljon fen az bár hosszú ezredig — legfőjebb az ifjú iparossal kedvelteti meg a társulást.

Fel tehát ifjú iparosok! Alakítsunk munkás-képző egyletet! hol mindannyian vallás és rang különbség nélkül műveljük egymást, hol az iparos értékesítse fāradalmi gyümölcsöt; hol a munkás elismerést nyerhessen szakképzettségéről, hogy megtudja különböztetni a jót a rosszól, hogy öntudatra ébredjen s tudja betelteni hivatásata jövőben. — Fekteszköz azt szilárd alapra, mint annak lenni kell; — rendezzünk negyedévenként munkakiállítást, hol a jobb és szebb mivek díjt, jutalmat nyernének, a munkások kiténő szorgalmáért.

Mondom, vallás és rang különbség nélkül, mert a kath. legényegyletnek azon megvető ténye is van, bár fölveszi a más vallásukat is — de azokat szavazati és működési joguktól megfosztja.

És kérdem az egylet vezetőitől, bírha Kolping rendező is azt úgy el, józán észszeléselekedték-e azt, midőn a más vallásunkat kizárták az egyenlőség hatásköréből? — Nem gondoltak-e akkor arra, hogy ez által az ifjúság közbén elenségeskedési tüzet szít saját testvérei és honfai ellen, — s ha egyszer férfivá fejlődik az ifjú, száz

fejtü hydraként áti fel fejét az izgatott gyűlölet, s nyilvános meghasonlást kezd azon polgártársával, kik tán többet tettek már a haza és emberiség javára, mint ők tizen; s kinek köszönheti majdan e vandalizmust, kinek másnak, mint oktatójának.

Dobjuk félre hát ez ellenségeskedést, és alapítsunk meg a föntnevezett egyletet, — hisz: „Beate vivimus cupiditate omnino inveni sumus!”

Társunk ott szakértő felolvasásokat az iparról, — állítsunk fő hasznos könyvtárt, mely a korak megfelel, — járassunk az iparba vágó hasznos szakképző, s társa legyen az egylet a taja hármikor is — minden hitfelekezettünk: „Omniibus omnia!”

Hogy mennyire van igazunk, azt igen könnyen beláthatja minden oly egyén, ki a kor haladó szellemét ismeri és felfogja. — Mi nem itunk ellenségeskedési viszketeségből, mert a hon folvirágzása nékünk épp úgy szívünkön fekszik, mint bármely más polgártársunknak . . . .

Csak még néhány megjegyzésünk van:

Ismételjük Apelles legs mondatát: „Sutor! ne ultra eripidam!”

Ismételjük pedig azért, hogy az egyház férfiai maradjanak egyházi teendőjük mellett, — s az iparosok pedig saját szakmájuk körül, és engedjék át az egyház férfiai az iparosoknak, hogy egyleti ügyeiket maguk vezethessék s egyleteik élen nem pap, de polgár álljon; — mert valamint az iparos nem tud másni, úgy a Reverendissimék sem tudnak szakmájukat, kocsit vagy szítékészíteni. — Tegyük le hát azt, mi nem tartozk hivatásunkhoz! . . . .

Őnök pedig, mint jelenleg a kath. legényegylet tagjai, mutassák meg azt hogy érték századunk kihívó szósztát; fogamzók meg keblükben ama nemes és repeső öröm, mely a felvilágosult honpolgárra emelkedet; vessék le magukról a rideg közönyösség maszkját és szálljanak bátran sikra, a kuzdóterre,

szemelőtt tartva eme arany szavakat : „Audaes fortuna vivunt”¹⁾ . . . .

Most pedig, miután bebizonyítottuk a kath. legény-egylet tagjainak és vezetőinek, miszerint az ily ideális terv szerint fenn nem állhat, s hogy annak tagjai nem eléggé practicusok — tollunk ut pihenni tesszük a jövőre.

Miután pedig tudtunk meg a valódi haladás czélja felé, kath. legényegylet:

„Hic Rhodus, hic saluta!”

Ostor.

A polgári házasság.

II.

Franciaországban a protestánsok üldözöttség idején a protestáns lelkész előtt kötött házasság törvénytelennek vétettet, az ily házasságok származott gyermekek nem örökösölhettek, az eskető papok hóhérkézbe adattak, az férfiak gályarabságra, a nők életközsig tartó fogságra ítélteték. XVI. Lajos 1787. nov. 28-diki rendelete kimondja a protestánsok türetését, megengedi nekik az ültetést és a házasságot is katholikus lelkész vagy királyi ítélőbíró előtt. Az alkotmányozó gyűlés 1791-ben már kijelentette, hogy a törvény a házasságot szorosan polgári szerződésnek tekinti. 1792. sept. 20-án kihirdetett a polgári házasságról szóló kötelező törvény s ott maig érvényben van.

A francia forradalom magával vitte a polgári házasságot Belgiumba s a rajnai tartományokba. Németország nehezen honosult meg. Poroszor-

szágban jelesen először csak az irreliták és dissidensek köteleztettek arra, miguen az 1848-iki alkotmány mindenkire kiterjesztette. E forradalmi év alkalmas volt az új eszmék terjesztésére. Sok német tartományba akkor hozatott be a polgári házasság s bár meggyengítve s a papság s reactio által folytonosan ostromolva, legutóbb helyen fenntartotta magát. Ma már a nevezett államokon kívül, a polgári házasság törvényesen be van véve Ausztriába, Schweitza, Olasz-, Spanyolországba s a skandináv országokba s a dunai fejedelemségre — sőt Amerika legtöbb spanyol tartományában is.

Az adott rövid történelmi vázlat nyilván mutatja, hogy a polgári házasságot mindenütt a szükség hozta elő. Egyik vagy másik felekezet elnyomott helyzete, vagy önkényes elzárkózottsága meguhezeítvén, vagy épen lehetlenné tevén a egyes házassóbt: az egyházak szálkeblésége vagy elfogultsága ellen a polgári törvény szabaddúságében kerestek menedéket. Legtöbb helyen az irrelitákra volt ftt tekintet, kiknek keresztényekkel való összehazassódsát az orthodox gondolkodás mind egyik felekezet részéről akadályozta.

Ha csak a szükségnek lehet tulajdonítani az intézményt, ugy az következnek, hogy a hol tehát szükség nem kényszerít rá, vagy a felekezeti surlódás megszűnt, ott a polgári házasság feleslegessé vált. Többek közt nálunk is sokan félnek az erkölcsi rosz hatástól, melyet az a társadalmi életre gyakorolni fog s hivatkozni törvénynek korszerűségére, melyekben a

felekezetek joga a kölesönös túlkapad ellen biztosítva van. — Azonban melözve a nem keresztény felekezetek, melyeknek tagjával áttérés nélkül még nem is lehetetlen keresztény embernek házasságra lépni, magók köz a kereszténynek, közt sinev vége a feltételeknekésnek a titkos kénszerítésük; még mindig egyháza ellen elkövetett bűnök tekintit, ha egy férfi, de kivált nő más hitfelekezeti elttartás választ s gyermekökben megkörtösi hitorsainak számát. A vallásos skropulitást mely könnyű felkötölni a női kedélyben s az elégetlenség titkos forrásává teszi a legfőbb feleség s legjobb anya lelkeben is.

Én nem tartom gyengéségnek a vallásos érzékenységet, sőt a hűség, ragaszkodás erényét egy nézem, mint a női szív drága gyöngyét. Vallásosságra minden kornak szüksége van, s az istenben vetett hitet átláptánál az új nemzedék lelkebe mindenkifelet az anyák vannak hivatta. „Szerezéslen az a kor és nap, melyben a hitelenség s a vele járó erkölcsi skepticismus a női lelkületében is befészkelte magát. Legyen a nő mindig közelebb az éghez mint a férfi, legyen közelebb, közbenjáró a mennyei és földi között! Még azt is megbeszámhatónak tartom, ha némi gyermeked előttem van benne más vallás intézményei iránt, ha túlságosan ragaszkodik a maga hitéhez. Egyáltalában pedig nem óhajtom, hogy az élet legfontosabb mozzanatainál hiedel közönyösen álljon s magát és jövőjét a gondviselés oltalmába ajánlani haszontalan ceremóniának tartassa. Nem ósmeri az az emberi szivet,

TÁRCSA.

A fakánál.²⁾

Beszélyko.

Volt egyszer egy fakánál, mely igen finom, csinos és szép volt, nyelte ügyes farással volt czírázva; s alig lehetett valami csinosabb művet látni, mint ez egyszerű kanál. Fehér, sárga és vörös ezüsttel.

Minden, ki csak látni, dicsérite a fakánál s mondá: ah mily szép vagy te! A fakánál e dicséretre kevely lett, mert a kevelység minden teremtett dologra elragad, következőleg a fakánál is gögösök lehetnek szívőkben, mert az ő szivök koskeny testökben, a nyélben rejlik. — Ah, gondolt a fakánál, én ezüstkanál lehetnék! Most csak szolgák és szolgálóleányok vesznek kezeikbe; de ha ezüst kanál volnék, ugy könnyen megtörténhetnék, hogy magva a királyi én emek velem ezüst tányérról. — Így pedig csak cseréptálcák irpáksáiba mártogatnak.

Nem is volt tovább ügyta, hanem megszólította gazdasszonyát:

— Édes asszonyom, én sokkal jobbnak tartom magamat, mint hogy csupán csak egyszerű fakánál legyek: én érzem magamban, hogy én nem a konyhába való vagyok.

hanem a nagy asztala. . . én nem tudok meggyezni a béresekkel és szolgálókkal, kik oly gondban s velem sokszor rosszul bánnak; édes asszonyom, gondoskodjál rólam, hogy ezüst kanál legyek.

Az asszony nem akarta kedvét szegni a kis kanálnak, s elvitte azt egy ötvösöshöz, ki megérte hogy megüzütsön. Ité is vonta ezüsttel szedve a fakánál, ugy az csakny ragyogott, s annyira vidám volt ki szívében, hogy az esaknem mozogni látszott a nyélben. Haza vitetvén, az ezüst kosárba tétetett, s mindjárt atyafiságot köztét az ezüstkanálak, a kávéskanálakól bácsinak hivatta magát. É pedig a többieket testvéreinek szólította. E mellett a nagy szédokanálal nagyapjának nevezte, jöhet az őt sohasem látta, de midőn a kanalak használatba vétettek, neki mindig a kosárban kellett maradnia, bár rendszeren felül feküdt, s ért maradt ott sühidjón kívül.

Midőn már az sokszor megtörtént, neki mindig maradnia kellett, panaszát édes asszonyának, mondván: — kérek édes asszonyom, mond meg a szobaleányoknak, hogy én is ezüstkanál vagyok s épen oly jó, mint ők a többi; meg nem foghatom, miért különök én a többi, mikor én mindegyiknél fényesebb vagyok.

— Hja, — mondá az asszony — érzé silydrol, hogy te csak megeüzütsz ott érási fa vagy

— Súly, Súly, — dadogá a fakánál — hát nem egyedül a kelad fény küllözött meg a valódi ezüst kanalat a fakánálból? — Nem bizony, édes kanalam, az

ezüst sokkal nehezebb, mint a fa, az a fódolog.

— Na hátesindtass engemet is nehezebbé. Epen oly jó akarok lenni, mint a többi, s e lealacsonyítást nem tűröm. — Az asszony most sem akarta kedvét szegni kedve fakánálának, s elvitte azt ismét az ötvösöshöz.

— Uram — mondá — tegye a kanálát épen olyan súlyossá, mintha egészen ezüstből volna.

— Az lehetetlen, a nélkül, hogy az ember ölmöt ne öntsen a nyelvébe, — feléle a mester.

— Oh jaj, — gondolt a fakánál — akkor keresztül kell szivemet fúrnia . . . de a fúrásigért mindent el kell szenvedni; hadd fúrja keresztül szivemet, öntse te azt ölmöl! . . . csakhogy igazi ezüstkanálam nézzenek!

Az ötvös csaknyvan ki is fúrta a szegény fakánál szívéét, az nagyon sok fájdalom okozott, de ő hallgatott és szenvedett. . . Aztán a forró ölmöt öntötte be az ötvös, mely behatott a szívébe, s ott megremevedett: de azt is elfürt: a szíve tele s dícsőségéért.

Végre készült volt s ujlog megeüzütsözve került ismét az ezüstkosárba.

A szobaleány most már valódi ezüstkanálak tartotta őt s ennek ő nagyon örvendett volék, az az ólmodarab szívében nemc, mert ez megeüzütsözta őt a dícsőség valódi életének.

Több éven keresztül használtatták, mint igazi ezüstkanál, mert nagyon jól volt megfuttatva, s a súlyja is tökéletes volt. De egyszer asszonya meghalt.

ki nem
unomnyi
a legké
rülmen
cselkev
biztosít
ban ken
melybe
szerezet
korol a
tépők
ösözök
eszmén
„myste
ni, kivá
hogy ne
sát, ha
rattal H
H. H.
egyuláz
követke
ne hozza
van. Az
lgen bír
ékinek
sodási
formali
azután
lissóság
lehet m
előtt te
értelme
kivánja
az. Elle
leendő
hogy
minder
az any
részről
landiál
nélkül,
kötelen

En
a házna
ő tulajd
súlylaj.
—
híreken
fakánál
De
eladatták
—
tégelyt
megjéte
nászidok
emberek
nyekem,
müstene
—
nünk, én
lhat lét
égett
leszünk,
—
A
s midőn
hangon —
—
ezüst ka
lésznek
én meg
bi, én
mely a t
—
szeti va
—
talán ez
—
hétel ily

¹⁾ Ezen beszélyket a kis emberek számára szerkesztett, azonban nagy gondossággal által is tanácsos olvasniok K s j s á g á b ó l v e t t ű k a t a m i p á l n a k i s l e t ő z ő n y g y e r e k e k e p ű l t e s e . S z e r k .

ki nem tudja, mennyi vigasztaló, mennyi megnyugtató van abban, ha a legkétségessé, legválságosabb körülmények közét istene vonatkoztatjuk eszelekvéstnek, ha menekülést vagy biztositást az ő változatlan akaratán keresünk. Az ünnepély pillanat, melyben isten előtt fogad hűséget, szeretetet, felejtethet benyomást gyakorol a legszívlebb kedélyre is. Ne tépjük le a vallás gloriját a valódi összekötöttség, ne szakgassuk le az eszménység fatyuját az élet családi „mysterium” fűjé az embernek érzni, kivált pályájának forduló pontján, hogy nem egyedül maga intési sorját, hanem akaratját egy felsőbb akarral kell harmóniába hoznia.

Hagyjuk meg tehát a házasság egyházas zománézat. De ebből nem következik, hogy a polgáriházasság be ne hozassék s kötelezőbb ne tétessék. Igen boldog és kegyes emberek ének, kiknek előbb a bíró előtt kellett házassági szándékukat nyilvánítni és formális szerződésre lépni, — s csak aztán járulhatnak az oltárhoz. A vallásosság legbensőbb forgalma szerint nem lehet más, mint önkényes. Az oltár előtt teendő eskünek is csak ugy van értelme, ha a felek vallásos érzülettel kívánja, és így ha nem kényszerített az. Ellenben magok a házastársak és leendő gyermekeik érdeke követeli, hogy a bíróság szeme ellenőrizzen minden esalst, vagyoni kijárást és az anyagi kötelezettségek mindkét részről szorosán körülírassanak. Hollandiában alig esk házasság papi áldás nélkül, pedig erre a feleket senki sem kötelezi s a családi élet tisztaság dol-

gában legalább is versenyez más ország beállékkal. Franciaországban sokkal kevesebbek az elválás esetei, mint nálunk pedig ott a papoknak semmi beszólása a dolgban. Bebizonyult tény, hogy a hol a polgári házasság intézménye bevitették, a kalandorok egybekelesék, a balkezü házasságok a többnétségek esetei megkevesbültek. Nincs tehát okunk az új intézménytől félni, sőt óhajtunk kell azt. Polgári- és egyházi házasság szépen megférnek együtt; szabad kinek-kinek azt nézni legyegesen, amelyiket teszik. Legjobb, mindkettőt annak tekinteni. (Szamos.)

Hirek.

A kisdobóváros meglősnöfőjének. Brusszelben Teri grófnőnek a közkegyelű carrari márványból kitalmék sikerült emlékszobrot emelt s följárította az államnak ugy, hogy milyet lehet, egy a kisdobóváros, ennek vezérelve szerint természetesen ton fejt, tehát a hazai szikészek, nemzeti érdekek és a tudomány előhaladásának egyránt megfelelő alapelvek céljára Buda-Pesten államköltségen emelendő épület előcsarnokba helyezték el. Ennek világos fontátásával a szobrot Pauer miniszter az állam számára csakugyan elfogadta és ideiglenesen a n. múzeumba letéltetend rendelte és annak ünnepélyos lelepezést megengedte. Ez az első szobor, mely a női érnéyeknek általában, és a nevelésügyi büzgalomnak különösen emeltek házában. — Emlöggö a Nádásdy Ferenc grófé és Zichy Ilona urilögy vénuökégek alatt működő szoborbiótás, a fővárosban és a házában létező minden neyrelt és minden, neveléssel foglalkozó testület, különösen a kisdobó, vagy is helyesebben alapvelelvő in tétért terjesztö, alapított, fentartö, előléjezt és vezérelti, valamint minden nevel-

lésgyi barátot és általában a nemes női törékészek tisztelöt a szobornak f. évi nov. 5-én délelött 11 órákor a nemzeti múzeumban történelmi lelepezésre meglöjta.

Az Ellenbörben Csernatonai a fővárosi nemzet sug lapot ellen ke li a mely indigatnö melt hangján, vezérelti dolgokat mond el. mikép szövik ki az irodalmi vampjörk áldozatait becsületet vagy érszény.

Mintán ily hírvé handiték ellen a sajtótörvény, annál kevésbé a polgári bíróság nem adnak kelt öalmat, egy kell kispuzítani, mint Csernatonai mondja, nem kell pártolni, elfövezni, és elpuztatni. Egyik a Styx nevű durva gúnnyel, ez megrán nevezte, a többiek nevét öppen kérdézi akartak, mindo lapunk beárta öltet ölvassuk, hogy ezek a k é t Styx, d i e G e l s e, d e r S a t a n, a F a c k e l m i n d e n látogatottabb kévédz és vendéglöblöt kitallandák, egy hiszik, hogy a mi ölvás kö zönéségünk is elforduland ily irodalmi banditáktól.

Erdöy és Juhász fényképeztek műtermét, kiknek pesti telepe szög pártólásnak örvend, saját legöböt tudomásuk után ajánluk közönéségüknek szép, deüth, a legfinomabb aczelmenttel le szerzőt köpek bár kit meglöphetnek. Lödöszertük tartjuk e fénykép műtermét már csak ezért is megemlíteni, mert azon balhiet, mintha kétes fényű özi napok a fényképezetre gátöl befolyást gyakorolnának, előszlati öhajjuk. A teljes napfény, mint e műtermében bár kit meglözöhetik, különben is korlátolva van, tehát annál tökéletesebb képek képezek előállítani, mind inkább a természet, és nem a mesterkéltség teremté ö a kellő fényt.

Csütörtökön, okt. 26. a zágrábi örek Mihályörök, aki a római zsinatol ily öshöthetetlenül ellen a római eszathatalanságnak, látogatá meg városunkat, — a püspöki palotába szállt.

Viola Károly, az ultracatólik közegek korlátlan hatalmú (sic) agitator, Pozsonyból kituasítását után Vácot is szerencsedélt megbeszöletlen látogatásával.

Ennek megörült a fakánál, mert a házán egyedül asszonya tudta csak, hogy ö tulajdonképen fia, ezüstbörítékkal, s ölömsüllyal.

— Most már egy lélek sem tudja, hogy én fakánál vagyok, — gondolá — most már hírnevem állandó.

De mi történt? — Az ezüstienemk mind eladattak s feloldoztaták.

Mifőn a szegény fakánál az ölvásztöfény meglötta, melybe kerülnie kellett, megjött, s elkezdték a töbi kánalaknak pazsanoknál, a zsaronságról, melyet rajtuk az emberek, mint szegény védtelen teremtönyenek, gyakorolnak. — Elégetnek, megsemmisítenek bennünk, — mondá.

— Oh nem, csak megölvasztanok bennünket, — mondák az ezüstkanalak. — Fölle lehet bennük valami réz, melyet ki lehet ögteni, akkor aztán tisztábbak és jobbak leszünk, mint öddig voltunk.

A fakánál azonban vigasztalhatatlan volt s midőn öt a tégybe akarták tenni, remegő hangon mondá:

— Edes mester ur, én bizonyos ezüst kanál vagyok, az nagyon természetes. Látszik külsöröl s érezhető szölyomról de én mégsem ölym ezüst vagyok mint a többi, én sokkal finomabb nemből vagyok, mely a tizet nem állja ki, hanem öplárölög.

— Tehát higyany vagy?

— Igen, higyany, mert igen fürgé természetű vagyok.

Nem, te nem vagy higyany, hanem talán cizn.

— Isten mentsen. ugyan hogy vélekedhetel ily közönéségen rólam, edes mester?

— Vagy talán ölöm?

— Ölöm? Hisz azt jól látod, mester, hogy ölöm nem vagyok.

— Na, majd meglátom, mondá a mester, s a kanál nyelét meg akarta hafítani, de — eltört s az ölöm kiesett belöle.

— Ah, tehát fakánál vagy! . . .

— Igen, — mond a fakánál, egészen könnyen vídámam érezem magát, hogy az ölöm kiesett, — igen, én csak fakánál vagyok, s nem is akarok más maradni, mint egyszerű fakánál. Vedd le rólam az ezüstöt, edes mester, egyvezz össee engemet, s tégy ki a konyhába, a töbi fakánakal közzé, hadd mondjam meg nekik, mily öltóság egy fakánálól az ezüstkanalak rangjára vágyakozni.

A ki azt akarja megmutatni, hogy már nem nagy gyerek, vonja ki magának a corollariumot.

A Bourges-i nagy vesztéség.

Prick Jassófol.

(Folytatás.)

Szinte redjök vonatkozva eszelelt azon megható képet, melyben Lázárt, a nyomorult köldust az anygalok menyországba viszik, — meg Divast a nagy fénybűszéssel életemetet gúndoztat, kiknek röpjüt mérvárvaszobor dicsüti, a gonosz szellemek a kárhozat helyére lereözölják.

A szaduceusok dühvel egygy gúnnyal viszonozák:

—Nemde ez Galliele, e fiatal ember? nemde Jónásnak, az ócsanak fia? Máté 18. fej. 6. v. Márk 6. f. 3.

A farizsucusokat és írástulökat ölszen-

teskedöknek, östet koporsóknak nevezi. Bemutatja öket mint vakkalözöket, akik a világlátalnakot cevezte mind ketten gördöbe bukkának.

—Ti képmutok, kik hosszu imádság és szenteskedés ölárcza alatt az örvák, és özvegyek vagyonit felemészítitek! — Ez vád mit öllenek emel.

Végre megalköszöggel vádolja, mind kik atyjának egy ölyen ö prófétákba öölök.

Mondák: Kigyök, töltödek be a ti atyjának mértékét, szálljon ti redök minden igaz bev, melyet kiöantott e földön! az igaz Abelm vértöl fogva Bazachias fiának vérdög — kit meglögették a templom és öltár közt!!!

Kigyök, öveztek kigyök nemzetei, mikép tövözöljátök el a pokol büntetését? Máté 23-ik fejezet.

Az ábránök eszeiának, kik merengés és ölmékedés közeppét távol az ember örszágötöl öltöket az örlök renetögöiben tölemlen töltötek, a hűtelök szölközör hasonlítja, ki a hűtelök neki adott ötámentom elölvá, s maga se embertárs javára nem használja, mért is az ur által az örk kárhozatra tásztatták. — Máté 25-ik fej. Lukács 19-ik fejezet.

Legérszötvén ökként kimölemlönl, bár igazat mondott légen is, minden pártot s a papok dühöt ujításával magva vonvén, öket egyetemleges és halidös gyökökének tárgya ön, — kik folytonosan keresötek az alkalmat, hogy veszedelmis öllenségek megsemmisíthessök. Máté 12. f. 14. Márk 3. f. 6. snt. Lukács 6. fej. 11.

Erre csak hamar nyit alkalm.

(Folyt. követt.)

— Jól lehet, hogy a cappadociai serpenyőbe pottant, s jónak látta onnét icarusi szárnnyakkal Vác legnagyobb palotájában bensejében körültekinteni. (Különb: Conclumatum est)

Nyilvános közönet.

A „Mercur” kereskedelmi egylet f. hó 8-án felolvastat rendezve, a tisztá jövendelem felet 21 forinttal szolgáltatá át az önkéntes tüzoltó-egylet javára; — fogadjá a lelkes kereskedelmi egylet ezen, — a tüzoltók javára befolyt első adományért, — öszinte köszönetünket. Vác, október 22-én, 1871.

Az önkényes tüzoltó-egylet bizottsága.

Köszöndzásat.

A Hon írja, hogy borkivitelünk az utolsó években jelentékenyen apadt; míg 1839-ben még 384,668 vámmászára rugott, tavaly már csak 278,161 vámmászát ért el, tehát 106,507 mázsával csökkent, minék okát részint a háboru által okozott forgalmi zavarokban, részint az utolsó évek gyöngébb termésében kell keresnünk, minék folytán a régi borok ára magasra emelkedett. A kivitelnek fele Triszentán át történ, a többi nagyrészt Németországban át. A Triszentán át kivitt bor majdnem kizárólag magyar termésű s Egyptomban és más keleti országokba vitetik, hol egyébiránt igen nagy terjedelmű üzlet ki nem fejlődhetik, miután

a törökök kevés bort isznak, tiltva lévén a borivás a Korán által, a keresztények közül pedig szintén csak kevesen bírják a bevitt drága borokat megízelti. Olaszország maga is sok bort termelvény, csak akkor vesz külföldről, ha ott szőlőbetétség uralkodik. Legfőbb piacul tehát Németország marad, ugyszintén Oroszország, de ez irányban többféle akadály van borkivitelünknek. Oroszország ropant magas vámmokkal rója meg a bort s ettől valószínűleg el sem tér egyhamar, mert a pálinkaadó jövedelmézőségnek fontartása miatt érdekeben áll távol tartani a külföldi szeszes italokat, s így oda csak oly drága borok vihetők be, melyek nagykörü fogyasztásra nem számíthatnak. — Németország felé az akadály nem létezik, de itt ismét boraink minőségében fekszik a baj, s ez nem engedi, hogy versenyzhesünk a francziákkal. A francziák gondosan tanulmányozzák a borkezelést; mindent el-távoztatnak a borból, a mi kellemetlen ízűvé tehetné, s a vgytudomány minden se-gédeszközét felhasználják javítására, mi alatt nem mindig „pancelolást” kell érteni, mert ellenkezőleg, ott a bornak olyféle megro-nítása, mint nálunk szokás, hallatlan. Nálunk azt nevezik természetes bornak, mely egészen magától forr és fejlődik ki; Franciaországban ellenben azt, melyből akár természetes, akár mesterséges uion eltávolítatott minden oda nem való alkatrész. Ily borok találhatnak csak állandó és kelendő-ségre.

Jó volt ezt tudnunk, azonban azon biztos reményben lehetünk, hogy az idén,

daczára e szomorú kereskedelmi helyzetnek, nem leszünk kénytelenek borainktól olosón megválni, — zsinórmértékül ugyan nem szolgált a bor, illetőleg must szüretkori ára, azonban midőn a még ki nem forrt must átlag 7 frtért vétetik, sőt a megem-szorult termelőknék 8 frtig rugó árít igér-getnek, azt mutatja, hogy a csekély termés árban fogja gazdáját kárpótolni.

A munka értéke. Egy font arany-nak az ára körülbelül 600 frt, egy font vasé pedig mintegy 6 kr.; de ha a vasból a leg-finomabb geni órángókat készitik, ez eset-ben egy font vasból 8000 frtot lehet beven-ni, s ezt, ha az aranyból a legfinomabb gyártmányokat készitenek is, nem lehetne elérni.

Bécsi börze távirata oct. 28-án.

Arany	—	—	567
Ezist	—	—	118.—
Nemzeti kölcsön	—	—	6790.
1860-ji államkölcsön	—	—	100.25
9% metallikus	—	—	6790.
Bankrészevények	—	—	781.—
London	—	—	118.10
Hitelintézet. részv.	—	—	294.20

Felolós szerkesztő: ELIÁSSY GYULA.

H I R D E T É S E K.

Az egyesült magyar gőzhajózási-társulat igazgatósága közhirre teszi, miszerint személyszállító hajói vasárnap, az az f. évi október hó 15-től fogva

ESZTERGOMBÓL-PESTRE

csak reggeli 5 és fél

Vácraól Pestre

7 és fél órakor fognak indulni.

Bérlet-hirdetmény.

Vác város haszonvételeihez tartozó alább elősorolt bérletjogok 1872-ik évi január 1-től kezdve három, a körülményekhez képest hat egymásutánii évre az alább jegyzett napokon mindenkor délelőtt 9 órakor a városház tanácsstermében tartandó nyilvános árverés utján bérlé fognak adati, nevezetesen:

I. A Dunarév és karó pénzszedési jog f. évi október hó 31-én.

II. A város területűn létező négy vám és helypénzszedési jog f. novemberhő 6-án.

III. A közbűgő hidon levágandó és száruva olt marhák utái díj szedési jog novemberhő 8-án.

IV. Az aranyhorló című vendégtfogadó bérlete novemberhő 10-én.

V. A felvárosi utó urbéri kocsmá fél éves bérlete novemberhő 15-én.

VI. Az alvárosi utó urbéri kocsmá fél éves bérlete novemberhő 17-én.

Az árverés napjág szabályszerűten ellátott zárt ajánlatok is elfogadhatnak; az árverési feltételek a városi gazdasági bizottság elnökénél megtekinthetik; az árverezni szándékozók a kiáltású ár 10%-t az árverés megkezdése előtt letenni tartoznak, valamint a zártajánlatokhoz is azon összeg csatolandó lésson.

Kelt Vácuzon, 1871. évi szeptemberhő 24-én tartott közgyűlésből.